

KUNSTLIJN OP BEZOEK
IN HET ATELIER VAN...

YTJE VEENSTRA

'Eigenheid is heel belangrijk'

Ze tekent de betovering van het alledaagse leven in haar herkenbare stijl vol kleur en lijnen. Ytje Veenstra, illustrator en beeldend kunstenaar: “Als je meester bent van je eigen niche, val je veel meer op...”

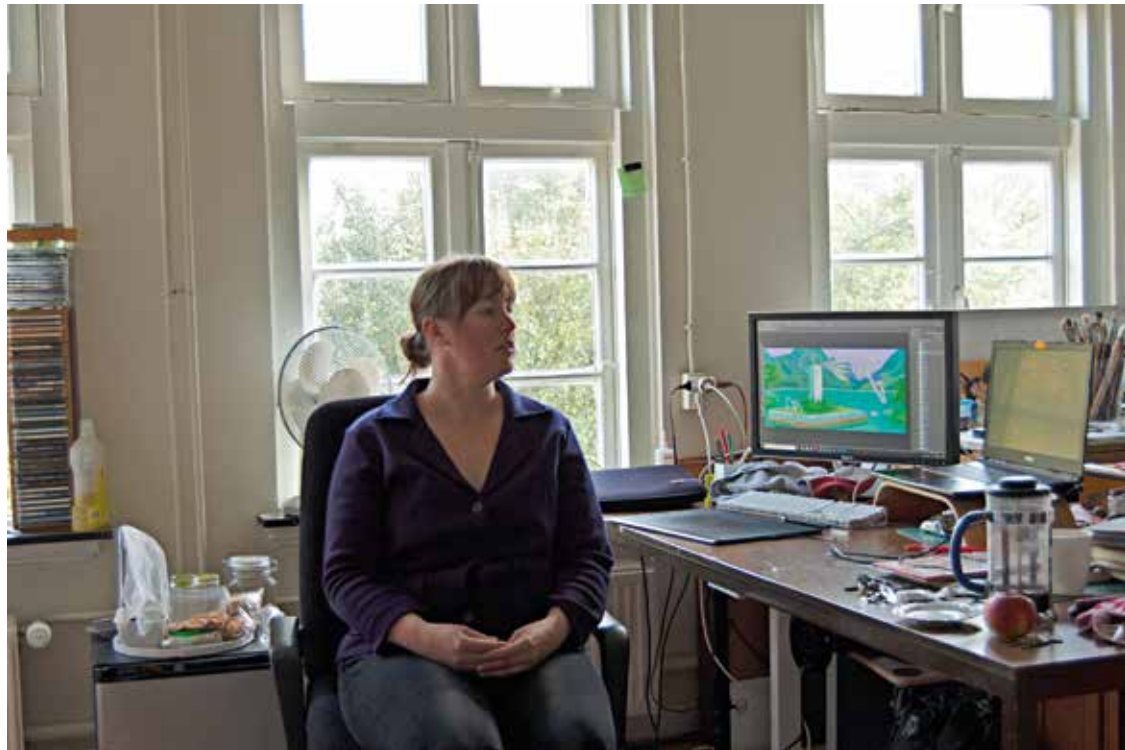
‘IK HAD AL HEEL VROEG DOOR DAT ER MEER IS DAN DOKKUM. IK WILDE DE WERELD ONTDEKKEN’

Animator, illustrator, kunstenaar, Ytje is het allemaal. Ze wil niet in een hokje geplaatst worden. “Ik ben nooit sec met illustreren bezig geweest, maar wel altijd met tekenen. Laat mensen kijken naar mijn werk en me daarop beoordelen, niet op wat ik ben.” Ytjes inspiratiebronnen bestaan uit schrijvers, kunstenaars, muzikanten en culturele bewegingen. Ze werkt met referenties en kijkt naar het gevoel dat ander werk bij haar oproept of zoekt naar de overkoepelende gedachte. Dit probeert ze om te buigen naar haar eigen werk. “Neem het boek *Shampoo Planet* van Douglas Coupland, dat gaat over hedendaagse popcultuur en trends. Een fascinerend boek, daar heb ik mijn eigen linsneden bij gemaakt. Een traditionele techniek als tegenhanger, maar wel met gebruik van verf in kauwgombalkleuren. Ik luister graag naar *No Wave*, een stroming uit de begin jaren tachtig als reactie op *New Wave*. Een interessante muziek- en kunstscene in New York waarin alles door elkaar heen liep: kunstenaars, performers, filmmakers en muzikanten. Die mengeling van verschillende disciplines en media werkt heel inspirerend voor mij.”

DIGITAAL TEKENEN

Het atelier van Ytje bevindt zich in het centrum van Haarlem. Ze deelt de ruimte met kunstenaar Rutger van der Tas, een klein vertrek met weinig bergruimte. Ieder heeft zijn eigen hoek, Rutgers kant is gevuld met schilderijen, verf en kwasten, bij Ytje staat een groot beeldscherm op het bureau. 18 jaar geleden studeerde ze af als illustrator aan de kunstacademie in Kampen (*Artez, Zwolle*). Ze werkt voor verschillende opdrachtgevers en is projectcoördinator bij *Nieuwe Vide*. Momenteel ligt haar focus op digitaal tekenen. “Sinds vorig jaar ben ik bezig met *virtual reality* en teken met een VR-headset. Ik heb een grote bril op net als gamers en werk met twee controllers. Het werkt als Photoshop, maar

‘ALS IETS VERBODEN WORDT, KRIJGT HET VOOR MIJ EXTRA AANTREKKINGSKRACHT’

dan in 3D."Ytje tekende de karakters voor *Another Dream*, een geanimeerde VR-documentaire over twee Egyptische, lesbische vrouwen gebaseerd op echte mensen en gebeurtenissen.

"Of ik nu met potlood teken, met VR of met Photoshop, het komt allemaal uit mij. Ook al is de techniek anders, het heeft mijn handschrift. Je kunt mijn werk herkennen aan het gebruik van lijnen en de opvallende kleuren. Ook de gezichten zijn bepalend voor mijn stijl. De term klare lijn gebruikt men vaak als het over striptekeningen gaat. Heel definitief getekend, niet geschetst. Niet alles is in mijn tekeningen omljnd, maar ik gebruik duidelijke tekenlijnen om iets te verbeelden."

SCHUREND ELEMENT

Op haar bureau liggen oude encyclopedieën, de meeste opengeslagen. Bovenop ligt een boek over Midden-Amerika met afbeeldingen van Inca-tempels. "Er staan zulke gave foto's in die boeken. Ik vind het fijn om erin te bladeren en ze open te laten liggen als ik teken, zo komen er elementen van terug in mijn kunst." Achter haar hangt een schilderij waar ze aan werkt voor een tentoonstelling tijdens de Kunstlijn (2019, - red.). Een werk geïnspireerd op de Tien Geboden. "Daar gebruik ik beelden voor uit de tijd van het

‘GEEN BLOED EN MONSTERS, MAAR SPANNING EN DREIGING, DAT BOEIT ME’

oude Egypte. Vanuit verschillende bronnen zoek ik een bepaalde thematiek bij elkaar. Het wordt niet een specifiek religieus schilderij. Ik ben in Dokkum zeer gelovig opgevoed, gereformeerd, maar dat ben het nu niet meer. Toen ik gevraagd werd om mee te doen aan deze expositie in de Kloostergangen, vond ik dat meteen interessant. Momenteel luister ik naar de Deense metalband King Diamond. Die hebben humor en nemen zichzelf niet zo serieus. Ik kijk of daar iets mee te doen valt in dit schilderij. Er komt nog een bok bij, een schurend element. Het is altijd een zoektocht hoe ik er mijn eigen draai aan kan geven."

EIGEN HANDSCHRIFT

Op de havo tijdens godsdienstles kreeg Ytje films te zien over exorcisme en bij muziekles behandelde de leraar *'backward masking'*. Bij het achterstevoren afdraaien van bepaalde muziek zou een boodschap van de duivel te horen zijn. "Tussen de regels door werd je altijd bang gemaakt. Alles buiten het geloof was slecht. Inmiddels heb ik dat achter mij gelaten, religie kan veel leed veroorzaken, kijk naar alle conflicten wereldwijd die met geloof te maken hebben. Deze thematiek zie je ook terug in mijn werk. Wat mijn ouders van dit schilderij zullen vinden? Nou, ik zet zeker geen foto van dit werk op de familieapp."

Mijn ouders zien de wereld anders dan ik. Als iets verboden wordt, krijgt het voor mij altijd extra aantrekkingskracht. Mijn broer en ik houden beiden van death metal-muziek. Toen de rave-cultuur opkwam, was ik puber in Noord-Oost Friesland, ik wilde daar zo snel mogelijk weg. Bij housefeesten stond de bus van een christelijke organisatie voor de deur. Ze wilden je bekeren, want je moest wel bezeten zijn door Satan om naar dat soort feesten te gaan. Echt ongelofelijk was dat." De periode op de kunstacademie in Kampen ervoer Ytje als een warm bad. Eindelijk kon ze van haar vrijheid genieten. Een plek waar ze zichzelf en haar eigen 'handschrift' kon ontdekken. "Eigenheid is heel belangrijk, leerden ze me op de academie. Als je meester bent van je eigen niche, val je uiteindelijk veel meer op. Ik ben mijn eigen handschrift gaan ontwikkelen om herkenbaar te zijn. Je moet ook kunnen leven van je kunst en zakelijk denken is daarbij van belang."

GROTE TIJDMACHINE

Ytje werkt graag in series, bijna stripachtig. Ze vindt het fijn om een onderwerp uit te diepen en heeft meer beelden nodig om haar verhaal te vertellen. "Wat ik fascinerend vind, heeft vaak meer kanten, die wil ik

allemaal belichten. In series werken is voor mij motiverend, het worden uiteindelijk beeldverhalen. Ik werk met schaduw en dreigende sferen om de suggestie te wekken dat er iets engs gaat gebeuren. Dat is interessant, het *Film Noir*-aspect. Ik hou ook van horrorfilms, maar dan wel het psychologische genre. *The Shining* van Stanley Kubrick is zo'n film. Geen bloed en monsters, maar spanning en dreiging, dat boeit me. Ik gebruik ook veel elementen uit de jaren vijftig in mijn werk. Het oude huis van mijn oma is een grote tijdsmachine: zeil op de vloer, conservenblikken, formica spullen, plastic bloemen, oranje borden met glazuur, bloemenhanddoekjes, alles hartstikke retro. Ze loopt nu tegen de honderd en woont sinds een aantal jaren in een bejaardenhuis. Vroeger ging ik vaak bij haar logeren, dat huis was voor mij een echte inspiratiebron. Niets gooide ze weg, alles werd bewaard. In mijn tekeningen komt dat terug, een mix van dromen en herinneringen. Toen ze verhuisde had ik vooral interesse in de spullen die anderen niet als waardevol of belangrijk zagen. De oudste broer van mijn moeder woont in de VS. Hij stuurde mijn oma en ons brieven en souvenirs uit New York. Ik ben gefascineerd door de vormgeving uit de

jaren veertig/vijftig en Amerika, en had al heel vroeg door dat er meer is dan Dokkum. Ik wilde de wereld ontdekken."

VERSCHILLENDE DISCIPLINES

Ytje zegt niet vanuit een bepaald thema te werken. "Ik bekijk de wereld om mij heen met in mijn achterhoofd de vraag: kan ik hier iets mee? Mijn interesses en alles wat ik zie verschijnt in mijn tekeningen. Mijn werk ging voorheen over de grote stad, nu over de betovering van het alledaagse leven. Fantasie en werkelijkheid vallen samen. Op dit moment ben ik bezig met een nieuwe serie over de natuur." Zij laat op de computer de nieuwe werken zien. De eerste afbeelding is van een jonge vrouw aan de bosrand. "Het is een beetje retro, afgeleid van een oude Bambi-poster die ik op mijn kinderkamer had." Op de volgende tekening duikt een jongen in het water tussen het groen. "Ik lees nu veel sciencefiction, misschien teken ik er nog een planeet bij." Een ander werk toont plantenkassen met kleurige bloemen. "In Glasgow bezocht ik een botanische tuin; zo inspirerend die kassen, daar wilde ik graag iets mee doen. Momenteel teken en schilder ik, verschillende disciplines door elkaar heen. *Fuck it*, ik ben echt lekker bezig!" ★